

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationum evangelicarum volumen tripartitum

Creidius, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-122776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122776)

eibus animæ, Johan. 6. v. 27. sicut igitur corpori morbus impendit, quando *egregis* deserta est: Ita quoque anima laborat, quæ fastidio verbi tenetur. Non enim solo pane vivit homo, sed in omni verbo, quod procedit de ore Dei, Matth. 4. v. 4.

Vis igitur consultum animæ tuæ, congressus Ecclesiasticos ne deseras, Eb. 10. v. 25. libenter audi verbum Dei, quod gaudium perfectum in cordibus nostris excitare potest, Jer. 15. v. 16. & in omnibus adversitatibus promptissimam consolationem accendit, Psal. 119. v. 92. qui enim ex Deo est, verbum Dei audit Joh. 8. v. 47.

III. *Mirabilis Cathedra*, quæ fuit navicula Petri, v. 3. Quis verò splendor hujus navis respectu templi Hierosolymitani? Procul dubio Pharisei vocarunt nidum hæreticorum, se verò Cathedram Moysis obtinere gloriati sunt, Matth. 23. v. 2. nihilominus in hac navicula vera hærebat Ecclesia. O quoties in cavernis montium, in lybis, & privatis conventiculis tempore persecutionum sub Juliano, Diocletiano, Maximiliano, & c. res sacras tractarunt Christiani, & referente Tertulliano cætus antelucanos instituerunt ad canendum Christo & Deo, in quibus tamen sæpe oppressi sunt.

Noli igitur judicare de Ecclesia vera ex fortuna quam habet in hoc mundo, ut Pharisei faciebant, Johan. 7. v. 48. sed hoc considera, num Christus in ea habitat cum suo verbo & sacramentis, quæ vera sunt & infallibiles notæ, unde veram cognoscere licet ecclesiam. Ps. 93. v. 5.

Agnoscamus verò imensum hoc Dei beneficium, quod halcyonia nobis concedit, & loca certa, ubi tutò ad cultum ipsius convenire possumus, & caveamus, ne propter ingratitude nostram Deus gratiam suam à nobis auferat, Matth. 21. v. 43.

Describitur hæc navicula

1. *Ratione possessoris*. Nam duæ naves stabant in portu, inquit Evangelista, piscatores autem descenderant ex illis, & abluabant retia, sed Christus ingreditur navem Simeonis. Unde apparet, quod proprietates Dominiorum non sit contra Scripturam, ut Anabaptistæ somniant. Hoc tamen agamus, ut Christo naviculam nostram accomodemus, hoc est, pro facultate nostra bonis temporalibus, quibus nos Deus locupletavit, ministerium Ecclesiasticum promoveamus, & pauperum etiam curam habeamus. Hoc Christus sibi factum reputabit, Matth. 25. v. 40.

2. *Ratione Conductoris*. Nam Christus ingreditur navem illam, & orat Petrum ut parumper à terra abducat, quo ipso summæ nobis & humanitatis & æquitatis exemplum præbet contra truculentam sævitiam & tyrannidem illorum, qui pro lubitu nullâ justitiæ ratione habitâ domos & agros ad se rapiunt, Mich. 2. v. 2. pauperibus injuriam faciunt, Sin. 27. v. 1. plebem devorant, Pl. 14. vers. 4. sed graviter illis Deus irascitur, Esa. 57. v. 17. & v. minatur, Esa. 33. vers. 1. imò tandem aliquando ex regno suo excludet, 1. Cor. 6. v. 10.

De Secundo.

Fuit Concio Christi navalis, sequitur *piscatura Petri supernaturalis*, ubi consideranda veniunt

I. *Christi præceptum*. Cum enim finem dicendi fecisset, jubet ut piscatores navem in altum ducant, & retia sua laxent: Sic cui libet nostrum dicitur etiam nun: Duc in altum, hoc est, labora, & munere mandato diligenter perfungere. Ad labores enim conditi sumus, Job. 5. vers. 7. proinde increpat

pat Apostolus graviter eos, qui ἀτάκτως ambulat, & dicit expressè, qui non vult laborare, non debet manducare, 2. Theff. 3. vers. 10.

II. *Petri obsequium*. v. 5. ubi

1. *Querela*. Nam Magister, inquit, totam noctem laborantes, nihil cepimus. Hanc querelam multos adhuc hodie ingeminare audias. Quia enim cum Petro noctu laborant, id est, opera tenebrarum diligunt, & cum maledictis sæpe ad labores accedunt, aut bonis pauperum ditescere quaerunt, maledictionem ipsis minatur Deus in omni labore eorum, Os. 8. vers. 7. Jer. 12. v. 13. Hagg. 1. v. 6.

2. *Cautela*. Sed in verbo tuo, pergit Petrus, laxabo rete meum. Omnis benedictio est à Christo, qui est benedictus ille, à quo benedicimur, Gen. 12. v. 3. Luc. 1. v. 42. qui ergò Christum non habet, ejus labor non benedictus sed maledictus est. Proinde in verbo Domini laxandum erit rete nostrum, nisi in vanum laborare velimus. Quæ phrasia valde multa complectitur, ut sunt

1. *Legitima vocatio*, ut cor sit certum, se propter Christum esse in gratia Dei & in tali statu, qui Deo placeat. Qui enim in vocatione sua manet, ejus via recta est, Prov. 21. v. 8. Hinc Sirach cap. 11. v. 23. confide Deo, & mane in loco tuo, facile enim est in oculis Dei, subito honestare pauperem.

2. *Seria oratio*. Nam sola Domini benedictio dicit, Prov. 10. v. 22. Oremus ergò, ut naviculam nostram gubernet, & prosperis successibus labores nostros secundare dignetur. Qui enim in propria prudentia confidunt, & reti suo sacrificant, ut Scriptura loquitur, Hab. 1. v. 16. in cassum laborant, Psal. 127. v. 1.

3. *Laboris continuatio*. Si vel maximè

Deus differat benedictionem, tamen non est abjicienda fiducia, sed pergendum in labore. Docet enim Scriptura expectandum esse Dominum, Hab. 2. v. 3.

4. *Finis recti collimatio*, ut quicquid agimus, ad Dei gloriam, Col. 3. v. 17. & proximi salutem dirigamus, 1. Theff. 4. v. 10. secus si fiat, nullus ex labore fructus sequetur, Mich. 6. v. 15.

III. *Subsequens miraculum*, quod describitur

1. *Ratione formæ*. Nam cum hoc fecissent, inquit Evangelista, concluderunt magnam piscium multitudinem, ita ut rete suum rumperetur, & annuerunt sociis suis, ut venirent sibi in auxilium. Insigne miraculum!

Cogitur 1. magna piscium multitudo, cum Petrus per totam noctem, quæ aliàs piscaturæ magis accommoda esse solet, frustra laborasset, 2. Rete rumpitur, & pisces tamen in eo retinentur. 3. Naves merguntur, nec tamen submerguntur. 4. Socios advocant, quia soli tantam piscium multitudinem attrahere non poterant. 5. Ambas naves impleverunt ad submersionem usque, quæ omnia ad gloriam & majestatem Christi amplificandam inserviunt, utpote cujus nutui omnes creaturæ tam cælestes quàm terrestres & marinæ obtemperant, Ps. 8. v. 9. hoc promisit Pater cælestis Filio suo, Ps. 89. v. 26. ponam in mari manum ejus, & in fluminibus dextram ejus, quod etiam multis miraculis in diebus Carnis suæ comprobavit, Johan. 2. v. 9. ex aqua fecit vinum, Matth. 17. v. 27. statetem in ore piscis format, c. 8. v. 26. tempestates maris sedat, c. 14. v. 25. & Joh. 6. v. 19. super mare ambulat. Hoc loco & Johan. 21. vers. 6. magnam piscium multitudinem in retia Apostolorum cogit,

git, sicque re ipsa ostendit, se esse eum, in
cujus manus omnia tradita sunt, Joh. 3. v. 35.
& qui receperit secundum H. N. dominium
in creaturas, & pisces maris, quod primus
Adam per lapsum amiserat, 1. Cor. 15. v. 27.

2. *Ratione efficacia*, quæ triplex

1. *Petri consternatio*. Postquam enim
videt miraculosam illam capturam, proci-
dit ad genua Iesu, dicens: discede à me Do-
mine, quia homo peccator sum, & stupor
enim circumdederat eum, & omnes, qui
cum illo erant in captura piscium, quam ce-
perant. Non quidem agit ut Gergeseni,
Matt. 8. v. 34. qui Christum rogant, ut è fini-
bus suis abeat, nec ut Capernaïtæ, Joh. 6. v.
66. qui ex fastidio ipsum deserunt, sed agnitâ
Christi majestate & suâ impuritate se indignum
judicat Christi præsentia, ac metuit ne
ob indignitatis suæ cum Christi majestate
commercium vindicta de peccatis suis su-
meretur, ut par exemplum habemus in vi-
dua Sareptana, 1. Reg. 17. v. 18.

Discamus à Petro humilitatem, & si
quid laudabile gessimus, non nostris viri-
bus, sed gratiæ solius Dei ascribamus, Psal.
115. vers. 1. Quid enim habemus quod non
accepimus? 1. Cor. 4. vers. 7. Ah minores su-
mus cunctis miserationibus Domini, Gen.
32. v. 10.

2. *Christi consolatio*, quâ Petrum erigit,
& ne metuas, inquit, posthac homines ca-
pies, id est, per prædicationem Evangelii
in magna copia ad Deum convertes. Ubi
in primis memorabile est, quod ministerium
Apostolorum & reliquorum Ecclesiæ Do-
ctorum piscaturæ comparatur, quæ phrasis
desumpta est ex Jer. 16. vers. 16. Ecce ego
mittam piscatores multos, & piscabuntur
eos. *Vid. Excerpt. Hom. p. 686. lib. III.*

In piscatura requiritur labor indefessus:

Ita & in verbo laborandum, 1. Tim. 5. v. 17. 2.
Tim. 4. v. 5.

*Labori sæpe non respondet successus in pi-
scatione*, sicut hic Petrus conqueritur: ita
ministri Ecclesiæ quandoque sibi frustra
laborare videntur, sed pergant interim, non
labor in Domino totus inanis erit, 1. Cor. 15.
vers. 58.

Pisces limo se involvunt, ne capiantur,
vel capti in mare resiliunt, vel etiam rete per-
rumpunt & evadunt: Ita homines curis &
voluptatibus hujus seculi implicati non ca-
piuntur reti Evangelico, aut si maximè capi-
untur, rete pererrumpunt, & ad volutabrum
mundi resiliunt, 2. Pet. 2. v. 20. 22.

Retæ concludit pisces putres & bonos, sed
in littore maris fit separatio, Matth. 13. v. 47.
Sic in hac vita, quod externam Ecclesiæ so-
cietatem attinet, mali bonis sunt permixti,
sed in die judicii sequetur malorum à bonis
separatio, Mal. 3. v. 18.

Videte igitur, dilecti, ut sitis pisces boni,
non lubricæ anguillæ, non lupi voraces,
non pisces crustacei aut aculeati. Qui enim
fallit retæ Evangelii, & se capi non patitur,
retia Diaboli incidet, & in æternum protra-
hetur exitium, 1. Tim. 6. v. 9.

3. *Subsecuta reformatio*. Nam Petrus,
Jacobus & Johannes subducti è mari navi-
giis, & rebus omnibus relictis Christum se-
cuti sunt. Monemur hoc exemplo, si pro-
pter Christum, exigente sic vocatione ne-
cessaria, vel etiam necessitate in casu persecutio-
nis urgente, facultates nostras temporales
relinquere cogimur, ne murmuremus pro-
pterea adversus Deum, sed parati simus abs-
que rerum temporalium apparatu Chri-
stum sequi, ita namque quæ reliquerimus,
centuplum recipiemus, Matth. 19. v. 29. qui
verò hoc in casu patrem & matrem, aut
etiam

etiam bona sua plus amat, non est ipso dignus, Matth. 10. v. 37.

Non tamen hic statuminari putemus

1. *Paupertatem monasticam.* Apostoli enim habuerunt specialem vocationem ad Evangelium per universum terrarum orbem propagandum, & proinde opus erat, ut quæ in Judæa possidebant bona, relinquerent. Tali vocatione carent hodierni monachi, qui propria deserentes aliena invadunt, ut strenuè epulari, & deliciis eduliorum & vinorum opiparè se farcire possint, quæ verba sunt Bernhaldi, vide etiam 2. Pet. 2. vers. 13. seqq.

2. *Communione Anabaptisticam.* Licet

enim hic Petrus & socii naves & omnia sua reliquisse dicantur, non tamen ita intelligendum est, quasi proprietatem bonorum abdicaverint, sed ad tempus tantum reliquerunt. Hinc legitur, de Petro, quod habuerit propriam navem etiam post Christi resurrectionem, Joh. 21. v. 11. de Philippo, quod habuerit propriam domum, Act. 21. v. 8. quod & de Maria legitur, Act. 12. vers. 12. habeat igitur quilibet & manducet proprium panem, 2. Thess. 3. v. 12. & de suo etiam pauperibus aliquid erogat, 1. Tim. 6. vers. 18. Deus T. O. M. operetur in nobis per Spirituum, ut hæc omnia ad usum transferamus, Amen.

Dominica VI. post Trinitatis.

Evangelium Matth. 5. v. 20. 26.

Cum Moses ex monte Sinai, in quo per 40. dies & noctes cum Deo conversatus fuerat, descenderet, & tabulas legis digito Dei scriptas portaret, ita rutilabat facies ejus, ut fugerent Israelitæ, & exactius eam non possent intueri. Quod si autem loqui volebat ad filios Israel, imposuit velamen super faciem suam, Exod. 34. v. 29.

Hoc ipsum Apostolus 2. Cor. 3. vers. 14. mysticè exponit, quod nimirum per rutilantem Mosis faciem intelligenda sit perfecta justitia & interna obedientia, quam lex Mosis requirit, & terrorem excitat in mentibus hominum, quia nemo est in toto mundo, qui hanc legis perfectionem assequi possit, hinc sumus naturâ filii iræ, Eph. 2. v. 3. & sub maledictione hæremus, Gal. 3. v. 10. Deut. 27. v. 26. velamen Mosis significat ignorantiam Judæorum, qui externam tantum in

lege obedientiam, requiri statuebant, sed interim non animadvertabant, quantum splendor sub prohibitione externorum peccatorum lateat, quod videlicet prohibeantur simul occultæ cordis concupiscentiæ, & perfecta omnium virium cum lege conformitas requiratur, Deut. 6. v. 5.

Hoc velum Christus remouet in Evangelio præsentis, & quis sit legis verus & genuinus sensus disertis verbis explicat, juxta vaticinium Mal. 3. v. 2. 3.

Videbimus

I. *Vera justitia commendationem.*

II. *Quinti præcepti explanationem.*

J.J.

EXEGESIS.

Gehasi non poterat excitare baculo puerum demortuum, dum Elifæus ipse venit,

Cc 3